Перспективи та тренди інтеграції управління знаннями в умовах цифрової трансформації

Олег Карун
аспірант PhD освітньої програми 073 «Менеджмент»,
ВНЗ «Університет економіки та права «КРОК», м. Київ, Україна,
e–mail: olegkarun@krok.edu.ua,
ORCID: 0000–0002–1292–1435

Галузь науки управління знаннями (УЗ) виникла наприкінці 1980-х та відображала важливість знань у організаціях та соціально-економічні тенденції того часу. Процес формування ускладнений міждисциплінарною особливістю, де підходи до розуміння складових та особливостей процесу можуть мати різний контекст. Серед науковців, звучали тези, що напрям наукових досліджень з управління знаннями не актуальний в силу неможливості управління такою складною та неформальною структурою. Проте вже з середина 1990-х після виходу низки вагомих праць (І. Нонака, Т.Г. Девенпорт, Д. Леонард-Бартон, Е. Венгер) значимість і перспективність напряму стала незаперечною [1].

Масштабні бібліографічні аналізи демонструють зростаючий інтерес науковців всього світу до теми УЗ у таких сферах, як: епістемологія, соціологія, психологія, наука, інформатика, технології тощо [2]. Проте, найбільше охоплення досліджень, теоретичних розробок та практичних застосувань спостерігається саме у сфері економіки та управління. Бібліографічні дослідження [1,2] демонструють, що дослідження УЗ тісно пов'язані з стратегічним управлінням – системи підтримки прийняття рішень , інформаційне управління – системи інформаційно-аналітичного забезпечення, управління персоналом – системи навчання та компетенцій [3].

Метою роботи є визначення перспективного напрямку дослідження процесу управлінням знаннями в умовах тотальної цифрової трансформації, перспектив впровадження кіберфізичних системи та систем штучного інтелекту, як найважливіших трендів розвитку бізнесу.

Однією з найважливіших конкурентних переваг у сучасних умовах є чіткі, інноваційні, стратегічно вивірені компетенції організації, що формують позицію на ринку [4]. Компетенції забезпечують якість та унікальність наданих послуг чи вироблених товарів, дозволяють ефективно управляти ресурсами, що забезпечує оптимізацію діяльності та підвищує рівень задоволеності клієнтів [5]. Разом з тим чітке позиціонування, постійний розвиток існуючих та примноження компетенцій забезпечують адаптивність до змін у зовнішньому середовищі.

Чітке визначення наявних, та перспективних експертиз організації забезпечуються шляхом вмілого стратегічного планування та визначає напрямки та цілі інноваційного розвитку, розвитку персоналу, оптимізації процесів, формує запит на моніторинг і аналіз внутрішнього та зовнішнього середовища, спонукає до формування механізмів партнерства та співпраці [5]. Отже, виникає необхідність у методі, що об'єднує вже існуючі процеси управління для

формування компетенцій та може базуватися у система управління знаннями. Такий підхід дозволяє консолідувати та систематизувати різні сфери діяльності компанії з метою ітераційного та інкрементного розвитку компетенцій.

В сучасних умовах бізнес процеси інтегровані та консолідовані у інформаційні системи різного призначення, що забезпечують збереження, поширення та оброку даних [6]. Використання таких систем дозволяє отримати інформацію із збережених даних, що відображає всі аспекти діяльності компанії. Подальше застосування отриманої інформації на практиці, дозволяє консолідувати явні, неявні та вбудовані корпоративні знання, що в формують бузу розвитку компетенцій. Інформаційні системи, що визначають основу бізнес-процесів, зараз посилюються завдяки впровадженню складних кіберфізичних та інтелектуальних систем. Це вимагає нових методів стратегічного планування, консолідації та застосування таких систем. У контексті УЗ, управління інформаційними системами отримує новий зміст, характеризуючись системним впровадженням комплексу інструментів цифрової трансформації та автоматизації бізнес-процесів. Система УЗ забезпечує синергію через усвідомлене поєднання інформаційних систем. Така система сконцентрована у базу знань має стати основою для формування на нарощування компетенцій організації [7].

Таким чином, об'єднанні єдиною метою, процеси управління довозлять переосмислити розподілені інформаційні інструменти різних підрозділів у єдину систему з конкретним призначенням, а саме створення та накопичення знань, і як наслідок формування та розвиток компетенцій. У перспективі галузь управління знаннями може стати середовищем для розробки та застосування методів консолідації інформаційних систем всіх рівнів, формування баз знань та управління компетенціями, що у сучасних умовах є перспективним напрямком дослідження та вимагає подальшого розвитку.

Ключові слова: управління знаннями; інформаційна система; управління інформаційними системами; база знань; компетенції організації.

Список використаних джерел

1. González-Valiente, C. L., León Santos, M., & Arencibia-Jorge, R. (2019). Evolution of the socio-cognitive structure of knowledge management (1986–2015): An author co-citation analysis. Journal of Data and Information Science, 4(2), 36–55. DOI: 10.2478/jdis-2019-0008.

2. Akhavan, P., Ale Ebrahim, N., Fetrati, M. A., & Pezeshkan, A. (2016). Major trends in knowledge management research: A bibliometric study. Scientometrics, 107(3), 1249-1264. DOI: 10.1007/s11192-016-1938-x.

3. Chou, S. W., & He, M. Y. (2003). Knowledge Management: The Distinctive Roles of Knowledge Assets in Facilitating Knowledge Creation. Journal of Information Science, 30(2), 146–164.

4. Вартанова, О. В. (2012). Формування компетенції підприємства у стратегічному управлінні знаннями: Автореф. дис. ... д-ра екон. наук: 08.00.04. Східноукраїнський нац. ун-т ім. Володимира Даля. Луганськ, 36 с.

5. AlaVi, M., & LeidneR, D. E. (2001). Knowledge management and knowledge management systems: Conceptual foundations and research issues. MIS Quarterly, 21(1), 107-136. DOI: 10.2307/3250961.

6. Климчук, О. В. (2021). Сучасні тренди та глобалізаційні виміри управління інформаційними

технологіями і системами в Україні. Економіка і організація управління, 41(1), 72–85.
7. Карун О.В. Розробка бази знань з інтеграції методологій управління проєктами. Вісник Національного технічного університету «ХПІ». Серія: Стратегічне управління, управління портфелями, програмами та проектами. № 1(7) (2023). Режим доступу URL: http://pm.khpi.edu.ua/article/view/290054 DOI: 10.20998/2413-3000.2023.7.11Бушуєв Д.А., Козир Б, Ю. Гібридні методологій управління інфраструктурними проєктами. Сучасний стан наукових досліджень та технологій в промисловості. 2020. № 1 (11). С. 35–44. DOI 10.30837/2522–9818.2020.11.035.